

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 459/2017
29.06.2018.године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: др Драгише Б. Слијепчевића, председника већа, Бранка Станића и Гордане Ајншпилер Поповић, чланова већа, у привредном спору по тужби тужиоца АА из ..., кога заступа адвокат Горан Вељовић из ..., против тужених ББ из ... и ВВ у стечају из ..., кога заступа адвокат Милутин Томовић из ..., са умешачем на страни тужиоца ГГ из ..., кога заступа адвокат Новак Станић из ..., ради утврђења, вредност спора 341.544.446,39 динара, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж бр. 8134/15 од 10.08.2016.године и ревизији умешача изјављеној против допунске пресуде Привредног апелационог суда Пж бр. 8134/15 од 30.08.2017. године, у седници већа одржаној дана 29.06.2018. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца АА из ... изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж бр. 8134/15 од 10.08.2016. године.

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија умешача ГГ из ... изјављена против допунске пресуде Привредног апелационог суда Пж бр. 8134/15 од 30.08.2017. године.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог ББ из ... за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Панчеву П бр. 338/14 од 16.09.2015.године, у ставу првом изреке одбијен је тужбени за утврђење ништавости заложне изјаве оверене код Општинског суда у Панчеву Ов.бр. ... од 12.03.2007.године којом је тужени другог реда, као заложни дужник, безусловно дозволио да се за дуг дужника ДД из ... изврши упис заложног права у корист туженог првог реда на свим непокретностима које су у време подношења тужбе уписане у ЗКЊ УЛ. ... и ... КО ... и ЛН бр ... и ... КО Ставом другим изреке, одбачена је тужба у делу захтева да се у земљишној књизи и катастру брише заложно право–хипотека, уписана у корист туженог првог реда решењем Општинског суда у Алибунару Дн.бр. 369/07 од 11.04.2007.године, што је тужени дужан да призна и трпи. Ставом трећим је одбијен тужбени захтев да се утврди да не постоји различно потраживање повериоца-туженог првог реда према туженом другог реда у

укупном износу од 341.544.446,39 динара. Ставом четвртим је обавезан тужилац да туженом другог реда накнади трошкове парничног поступка.

Привредни апелациони суд је пресудом Пж бр. 8134/15 од 10.08.2016. године одбио жалбу тужиоца, а допунском пресудом од 30.08.2017.године одбио је жалбу умешача на страни тужиоца и у обе пресуде потврдио је првостепену пресуду.

Против правоснажне другостепене пресуде благовремену и дозвољену ревизију изјавио је тужилац због погрешне примене материјалног права.

Умешач на страни тужиоца је изјавио благовремену и дозвољену ревизију против правоснажне допунске пресуде донесене у другом степену због свих законских разлога.

Тужени првог реда је доставио одговор на ревизију умешача. Оспорио је основаност ревизије. Трошкове целокупног поступка је тражио али није определио трошкове ревизијског поступка.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у границама прописаним одредбом члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 55/14) који се у конкретном случају примењује и одлучио да ревизије нису основане.

Побијана пресуда није захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности. Битна повреда из тачке 12 овог члана, на коју ревизијом указује умешач, није ревизијски разлог прописан одредбом члана 407 ЗПП.

Према утврђеним чињеницама предметну заложну изјаву Ов.бр ... од 12.03.2007.године потписао је законски заступник у име претходника туженог другог реда на основу одлуке Управног одбора. Истом је дозвољен упис заложног права у корист тужене банке, а ради обезбеђења потраживања које банка има према ДД из ... у износу од 4.000.000 евра у динарској противвредности на дан доспећа отплате кредита. Хипотека је уписана на основу решења надлежног суда 11.04.2007. године. Непокретности на којима је уписана хипотека биле су у друштвеној својини са правом коришћења претходника туженог другог реда. Између претходника туженог другог реда, као продавца и умешача као купца закључени су 15.09.2006. и 30.01.2007. године уговори о купопродаји пољопривредног земљишта. У време давања и уписа хипотеке на том земљишту није била уписана забележба постојања купопродајних уговора. Захтев умешача од 04.09.2007. године за упис права својине на купљеним непокретностима је одбијен јер је био у току поступак разграничења друштвене и државне имовине чији је корисник био претходник туженог другог реда. Приликом превођења уписа непокретности из земљишних књига у катастар хипотека уписана у корист туженог првог реда пренета је у листове непокретности бр. ... и бр. ... КО ...,бр. ... и бр. ... КО Син умешача, на основу уговора о поклону, уписан је као власник непокретности. Правоснажном пресудом у другом спору претходник туженог другог реда је обавезан да овде тужиоцу преда у посед непокретности које нису предмет ове парнице. Између ЋЋ и тужиоца је 1991. године закључен споразум о деоби имовине, по коме је тужиоцу припало 314 ха земљишта. АА није укњижио своје власништво. Након давања заложне изјаве 2009. године донето је решење о враћању одређеног пољопривредног земљишта АА. У стечајном поступку, који се води над туженим другог реда, туженом првог реда је признато различно потраживање у износу од 341.544.446,39 динара. Тужени првог реда није имао сазнања о спору око власништва на предметним непокретностима.

На основу овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су закључили да заложна изјава дата од стране законског заступника туженог другог реда није ништава. Законска последица непоштовања процедуре за доношење одлуке о располагању имовином велике вредности није ништавост располагања. Сагласност Агенције за приватизацију није била потребна обзиром да је друштвени капитал чинио 48,59% капитала туженог другог реда. У време давања и уписа хипотеке тужени другог реда је у јавној евиденцији непокретности био уписан као титулар стварног права којим је у складу са чланом 8. и 14. Закона о хипотеци могао располагати давањем заложне изјаве. Поуздање у тачност података уписаних у јавној евиденцији непокретности не може штетити туженом првог реда, јер постоји законска претпоставка тачности јавне евиденције непокретности. По становишту нижестепених судова, обзиром да нису испуњени услови за утврђење ништавости заложне изјаве, тужени првог реда има статус разлучног повериоца који му је признат у стечајном поступку.

Ревизијом тужиоца указује се да је тужилац својину на непокретностима које су обухваћене заложном изјавом стекао применом прописа о враћању задружне имовине донетим пре давања заложне изјаве. По становишту ревидента заложна изјава није испуњавала ни материјалне ни формалне услове за упис, из одредбе члана 12 Закона о хипотеци. Оспорио је и закључак нижестепених судова о савесности туженог првог реда. Ради се о финансијској установи која има обавезу и развијену инфраструктуру за проверу бонитета, солвентности, изложености и слично сваког сауговорача, те нема места примени одредбе члана 103. ст. 2. ЗОО.

Ревизијом умешача указује се на пропуст суда да утврди да ли је заложном изјавом располагано имовином велике вредности у смислу члана 442. и 443. Закона о привредним друштвима, за које располагање је потребна одлука скупштине друштва. Указује на пропусте у поступку уписа залог јер заложна изјава није испуњавала прописану форму. Дата је за тада непостојеће кредите. Није било извршено ни разграничење друштвене и државне имовине коју је користио предходник туженог другог реда. Истиче да је првотужена банка намирила своје потраживање обезбеђено предметном хипотеком у стечају главног дужника и јемца по кредиту.

Врховни касациони суд не прихвата разлоге истакнуте у ревизијама тужиоца и умешача. Правилном применом материјалног права нижестепени судови су одбили тужбене захтеве и делом одбацили тужбу. Предмет одбијеног тужбеног захтева је утврђење ништавости заложне изјаве туженог другог реда. Заложна изјава дата је од стране овлашћеног лица које није имало никаква у регистру уписана ограничења за заступање туженог другог реда. То што је у изјави наведено да се иста даје на основу одобрења Управног одбора од 21.11.2006. године, а по наводима ревидената за такво располагање велике вредности била је надлежна скупштина, не чини заложну изјаву ништавом. Непоштовање процедуре за доношење одлуке о располагању имовином велике вредности према одредби члана 443. тада важећег Закона о привредним друштвима не води ништавости правног посла или правне радње предузете мимо те процедуре. То је у складу и са одредбом члана 103. став 2. ЗОО којом се одржава на снази уговор ако је само једна страна повредила одређено правило поступања. На то указује и чињеница да ни наредни Закон о привредним друштвима не садржи одредбу која прописује ништавост правних послова или радњи располагања имовином велике вредности без одлуке скупштине друштва. Законодавац изменама уводи могућност поништаја правног посла, односно радње стицања и располагања имовином

велике вредности ако је било пропуста у процедури (члан 472. Закона о привредним друштвима), али право на тужбу не даје трећим лицима. Такође, оставља могућност и да правни посао и правна радња не буду поништени у случају савесности друге стране. Није спорно да су у тренутку давања заложне изјаве били у току управни и парнични поступци чији је предмет био утврђивање стварних права на спорним непокретностима. Такође је неспорно да је друготужени уговорима о купопродаји располагао истим непокретностима. Међутим, о томе нису постојале забележбе у јавној евиденцији непокретности, нити су била уписана права других лица, већ је друготужени био уписан као носилац права коришћења на непокретностима у режиму друштвене својине. Обзиром да се стварна права стичу уписом у јавну евиденцију и да у смислу члана 6 тадашњег Закона о државном премеру и катастру трећа лица не могу трпети штетне последице поуздања у тачност уписа неосновано се ревиденти позивају да су правне основе за стицање стварних права на спорним непокретностима стекли пре давања заложне изјаве што је било познато туженом другог реда, али не и туженом првог реда. Указивање ревидената на неправилност поступка уписа хипотеке не може бити предмет преиспитивања у овом поступку чији је предмет ништавост заложне изјаве.

Неосновано умешач у ревизији оспорава одбијање тужбеног захтева у делу утврђења да не постоји различно потраживање туженог другог реда са разлога што првотужени не може бити различни поверилац у стечајном поступку јемца. Тужени другог реда није јемац, а потраживање туженог првог реда према јемцу није предмет овог поступка. Такође је без утицаја навод ревидента да је тужени првог реда своје потраживање пријавио у поступку стечаја реалног дужника, јемца и хипотекарног дужника. У ком поступку и у ком износу ће исти реализовати своје потраживање регулисаће се у тим поступцима уз урачунавање евентуално измиреног потраживања у другим поступцима

На основу изложеног и члана 414. ЗПП одбијене су ревизије тужиоца и умешача као неосноване.

На основу члана 165. став 1. ЗПП Врховни касациони суд је одбио захтев туженог првог реда за трошкове ревизијског поступка јер исти нису били нужни за вођење парнице нити су опредељени сагласно члану 163. ЗПП.

**Председник већа-судија
др Драгиша Б. Слијепчевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић